

JAARVERSLAG 2018

Wetenschappelijk Instituut voor het CDA

WI Wetenschappelijk
Instituut
40jaar

Leve het WI!

Het jaar 2018 was een bijzonder jaar voor het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA (WI). 2018 was het jaar waarin we als instituut ons 40-jarig jubileum mochten vieren. Dit deden we onder meer met de publicatie van een jubileumboek, met een reünie voor oud-medewerkers en met de ‘Dag van de Christendemocratie’ op 24 november 2018 in Amersfoort, een dag die we in samenwerking met de CDA Bestuurdersvereniging (BSV) organiseerden. We kijken terug op een fantastisch jubileumweekend, met veel waardevolle ontmoetingen en veel energie, inspiratie en enthousiasme voor de christendemocratie.

Ook in 2018 hebben we als WI dienstbaar willen zijn aan de christendemocratie en aan het CDA. Waar het jaar 2017 nog als overgangsjaar kon worden getypeerd, was het WI in 2018 op volle kracht en sterkte. Er is in 2018 hard gewerkt aan een consistente organisatorische en financiële koers om zo een stabiel meerjarenbeleid te voeren. Gestart is met de uitvoering van ons Meerjarenplan voor 2018-2022, getiteld *Om een gemeenschappelijk huis*. De eerste vruchten hiervan zijn een drietal verschenen rapporten en een drietal succesvolle symposia. Eén van die rapporten, *No Robots*, is in samenwerking met de Konrad-Adenauer-Stiftung en het Wilfried Martens Centre for European Studies tot stand gekomen, een studie naar de positie van de middenklasse in negen Europese landen. In 2018 is gestart met een vervolg op deze studie; een gezamenlijke publicatie zal begin 2019 uitkomen.

Het WI was in 2018 betrokken bij de opstelling van het Europees verkiezingsprogramma, we waren in gesprek met de BSV, het CDJA en het Steenkampinstituut, met bestuurders en politici van het CDA, we hebben lezingen en workshops voor fracties van het CDA – lokaal, provinciaal, landelijk – gehouden en we hebben opnieuw weer veelbesproken nummers van *Christen Democratische Verkenningen* laten verschijnen. Door de komst van een nieuwe hoofdredacteur en redactiesecretaris is ons tijdschrift in het afgelopen jaar van binnen én van buiten vernieuwd.

Het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA is onafhankelijk, onbaatzuchtig en onbevangen. Die eigenschappen zijn onderdeel van onze kracht en identiteit. Uiteindelijk kan ons werk alleen op vruchtbare bodem landen als we ons tegelijk realiseren voor wie we ons werk doen. Dat mooie spanningsveld tussen onze onafhankelijkheid en onze verbondenheid met vele christendemocraten koesteren we. Het WI is alleen relevant als de publicaties politiek toepasbaar zijn, zoals het CDA alleen relevant is als zijn beleid rust in een diep doorleefde filosofie over menselijke waardigheid en waardevol samenleven. Ook in 2019 willen we op dit snijvlak staan en met vereende krachten dienstbaar zijn aan de christendemocratie, aan de politiek en aan de samenleving.

Prof. dr. Peter Essers
voorzitter WI

Drs. Pieter Jan Dijkman
directeur WI

1

Publicaties

2

Symposia

3

40 jaar WI

4

CDV

5

**Samenwerking
met de partij**

6

WI en Europa

7

Communicatie

8

Organisatie

Bijlage

Europese co-creaties en start reeks 'Om een gemeenschappelijk huis'

In 2018 zijn wij gestart met ons Meerjarenplan voor 2018-2022, getiteld 'Om een gemeenschappelijk huis'. Voor het WI is het van belang om zijn publicaties op te zetten vanuit een duidelijk politiek concept, met heldere beleidsvoorzetten, langs een aantal bestendige, herkenbare, christendemocratische lijnen. Om een moderne, open denktank te kunnen zijn, is het ook wenselijk om creatief mee te bewegen met de eisen van de tijd. Het is nodig om meer te differentiëren in werkvormen en accenten te verleggen: van kwantiteit naar kwaliteit, van oplage naar bereik, van product naar dialoog. In het licht van dit meerjarenplan is al een aantal rapporten uitgegeven, zoals 'De baan als basis' en 'Woorden én daden'. Daarnaast heeft het WI, in samenwerking met de Konrad-Adenauer-Stiftung en het Wilfried Martens Centre for European Studies, een studie gedaan naar de positie van de middenklasse in negen Europese landen. Het rapport 'No Robots' is het resultaat van deze studie. In 2018 is ook gestart met een vervolg op deze studie, een gezamenlijke publicatie zal begin 2019 uitkomen.

No Robots.

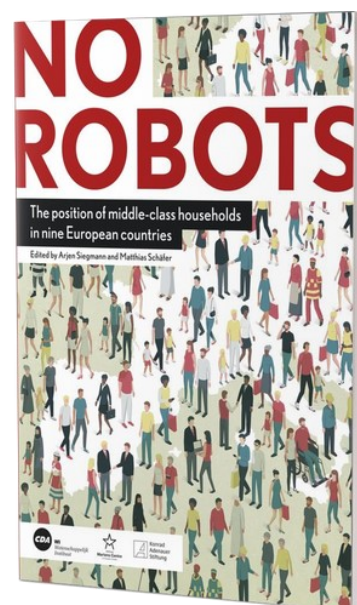
The position of middle class households in nine European countries

Auteurs: Arjen Siegmann (CDA WI) & Matthias Schäfer (KAS) (eds.)

Publicatie: april 2018

'No Robots' is het resultaat van een samenwerking met Europese denktanks en onderzoekers en beschrijft de positie van de middenklasse in negen Europese landen. Het idee voor dit rapport dateert uit 2016. De startvraag was: kan het zo zijn dat politieke onrust en negatieve sentimenten in Europa gerelateerd zijn aan de positie van de middenklasse?

De conclusie van deze studie is dat de middenklasse ertoe doet, maar niet op de manier zoals vaak wordt gedacht. Zij is geen selecte groep met een bepaald inkomen, maar staat voor mensen die hun verantwoordelijkheid nemen in de samenleving. De positie van de middenklasse varieert van land tot land, maar toch zijn de zorgen in veel landen hetzelfde. In bijna elk land zijn er problemen met het vinden van een woning, de toegang tot goed onderwijs en zorgen over het vinden van werk in tijden van robotisering. De titel van de studie No Robots is een verwijzing naar dit laatste sentiment: robots hebben geen idealen.

[Download 'No Robots'](#)

De baan als basis

Een nieuwe aanpak om langdurige werkloosheid te voorkomen.

Auteur: Arjen Siegmann

Publicatie: oktober 2018

Het rapport 'De baan als basis' gaat in op de problematiek rondom langdurige werkloosheid. Het rapport scheidt het perspectief van een samenleving waarin iedereen die wil werken, kan werken. Die werkelijkheid komt dichterbij als de overheid ruimte schept voor de gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers, werknemers en werkzoekenden. In deze studie staan drie vernieuwende voorstellen om langdurige werkloosheid te voorkomen: loondoorbetaling voor het eerste half jaar, een sterker anticyclisch begrotingsbeleid en de introductie van de basisbaan. De basisbaan moet de springplank worden voor een tweede carrière voor mensen die anders het risico lopen om langdurig werkloos te worden.

[Download 'De baan als basis'](#)

Woorden én daden

De politieke stijl van CDA-wethouders in het sociale domein

Auteur: Geerten Boogaard

Publicatie: november 2018

'Woorden én daden. De politieke stijl van CDA-wethouders in het sociaal domein' is een interviewbundel met tien CDA-wethouders in het sociaal domein. De bundel gaat over de vraag hoe CDA-wethouders met de uitdagingen die gemeenten vanaf 1 januari 2015 met de decentralisaties zijn omgegaan. Is daarin een 'politieke stijl' van de christendemocratie te ontdekken? Dat wil zeggen: zitten er patronen in de combinatie van woorden én daden die typisch en uniek zijn voor het CDA? Geerten Boogaard, projectmedewerker bij het WI, reisde stad en land af en sprak uitgebreid met CDA-wethouders in het sociaal domein. Ook bezocht hij verschillende inspirerende sociale initiatieven in Oss met Tweede Kamerlid René Peters.

[Download 'Woorden én daden'](#)

Symposium: Politiek van de middenklasse

[Lees: 'Neem onzekerheden middenklasse serieus'](#)

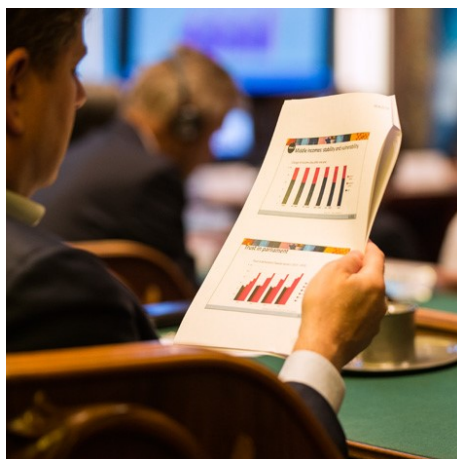
Datum: 16 april 2018

Sprekers: Eric Snel, Sybrand Buma en Christian Schmidt

Het symposium 'Politiek van de middenklasse' vond plaats in de plenaire zaal van de Eerste Kamer. Op het symposium werd de publicatie *No Robots. The position of middle class households in nine European countries*, geschreven door Arjen Siegmann, gepresenteerd en aangeboden.

Eric Snel, socioloog aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam en mede-auteur van het rapport *De val van de middenklasse?* van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) ging in op de positie van de middenklasse in Nederland sinds de jaren zeventig. Sybrand Buma (fractievoorzitter CDA Tweede Kamer) ging in op de onzekerheden en zorgen van de middenklasse. Christian Schmidt, namens de CSU lid van de Duitse Bundestag en voormalig minister ging in op de positie van en de uitdagingen voor de middenklasse (*Mittelstand*) in Duitsland.

Symposium: Lubbers' duurzame nalatenschap

Lees: 'Duurzaamheid is dé sociale kwestie van de 21e eeuw'

Datum: 22 mei 2018

Sprekers: Jan Peter Balkenende, Hugo de Jonge, Ed Nijpels, Marjolein Demmers, Annemiek Nijhof, Bart Lubbers, Jos van Gennip, Martine Vonk, Henri Bontenbal, Jan Jacob van Dijk en Sybrand Buma

Het symposium 'Lubbers' duurzame nalatenschap' stond in het teken van het duurzame gedachtegoed van de onlangs overleden oud-premier Ruud Lubbers. Twee vragen stonden centraal. Hoe heeft Lubbers' denken met betrekking tot duurzaamheid zich door de tijd heen ontwikkeld? En: welke inspiratie ligt er besloten in Lubbers' gedachtegoed voor een duurzame toekomst van Nederland? Vicepremier Hugo de Jonge opende het symposium. Oud-premier Jan Peter Balkenende kenschetste Lubbers' duurzame Werdegang door de tijd heen. Bart Lubbers, zoon van Ruud Lubbers, haalde persoonlijke herinneringen op. Jos van Gennip, oud-directeur van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA en sinds de jaren zestig geestverwant van Lubbers, duidde de katholiek-sociale en spirituele inspiratie van Lubbers. Er waren twee panelgesprekken: over de energietransitie (met Ed Nijpels, Marjolein Demmers en Annemiek Nijhof) en over de hedendaagse politieke uitdagingen (met Jan Jacob van Dijk, Martine Vonk en Henri Bontenbal). En het symposium werd afgesloten door Sybrand Buma met een alternatief perspectief op duurzaamheid.

Symposium: De baan als basis

[Lees: 'Met basisbaan sneller terug naar werk'](#)

Datum: 11 oktober 2018

Sprekers: Jaap Smit, Mariëtte Hamer, en Pieter Heerma

Tijdens het symposium 'De baan als basis' werd het gelijknamige WI-rapport gepresenteerd en aangeboden aan Jaap Smit, Mariëtte Hamer en Pieter Heerma. Het rapport schetst het perspectief van een samenleving waarin iedereen die wil werken, ook kan werken en doet drie vernieuwende voorstellen: loondoorbetaling voor het eerste halfjaar, een sterker anticyclisch begrotingsbeleid en de introductie van de basisbaan. Jaap Smit reflecteerde met een aantal persoonlijke anekdotes op de functies van werk. Mariëtte Hamer, voorzitter van de SER, sprak over een noodzakelijke en belangrijke zoektocht: "Hoewel het goed gaat met onze economie en de werkloosheid is gedaald, is er nog steeds een groep mensen die langdurig werkloos is en moeilijk aan de slag komt." Pieter Heerma, ziet in het rapport een mogelijke basis voor een nieuw verkiezingsprogramma van het CDA.

Jubileumboek en Dag van de Christendemocratie

Veertig jaar Wetenschappelijk Instituut voor het CDA! Dat is een jubileum dat het alleszins verdient om bij stil te staan en om te vieren. Op 23 februari werd tijdens een jubileumdiner met oud-medewerkers het jubileumboek 'Uit politieke overtuiging. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 1977-2017' gepresenteerd en aangeboden aan alle oud-directeuren van het WI. In dit boek wordt de positie van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA in de afgelopen veertig jaar vanuit verschillende invalshoeken belicht. Op 24 november vond, in samenwerking met de BSV en het CDJA, de 'Dag van de Christendemocratie' plaats in Amersfoort. Een unieke dag waar ruim 600 CDA'ers en niet-CDA'ers met elkaar nadachten over de christendemocratie.

UIT POLITIEKE OVERTUIGING

Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 1977 - 2017

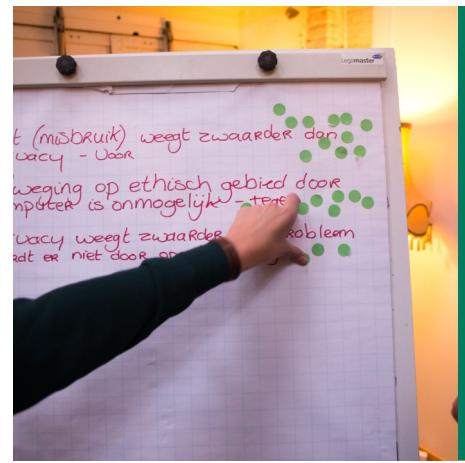

40 JAAR
WETENSCHAPPELIJK
INSTITUUT VOOR
HET CDA

Sinds 1977

Uit politieke overtuiging

In 'Uit politieke overtuiging. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 1977-2017' wordt de positie van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA vanuit verschillende invalshoeken belicht: zijn ontstaan, zijn veranderende positie door de tijd heen, de ontwikkeling van het gedachtegoed, de successen en mislukkingen, de relatie met het CDA, vergelijkingen met andere denktanks in binnen- en buitenland en perspectieven op de toekomst.

Variatie, inspiratie, verdieping en ontmoeting!

De Dag van de Christendemocratie was een verjaardagscadeautje van de BSV en het WI. Het was een dag waar we met veel energie, inspiratie en enthousiasme voor de christendemocratie werkten aan de bouwstenen voor de agenda van het CDA op weg naar de toekomst. Onder het motto 'Wat voor land wil jij doorgeven?' konden de deelnemers allerlei deelsessies volgen over verschillende onderwerpen, zoals voltooid leven, migratie, toekomst verzorgingsstaat, duurzaamheid, toekomst christendemocratie, etc. Het plenaire gedeelte stond onder leiding van Tijs van den Brink; er waren bijdragen van onder andere Pieter Jan Dijkman, Ernst Hirsch Ballin, Govert Buijs, Désanne van Brederode, Hugo de Jonge, André Kuipers, Sybrand Buma en De Speld.

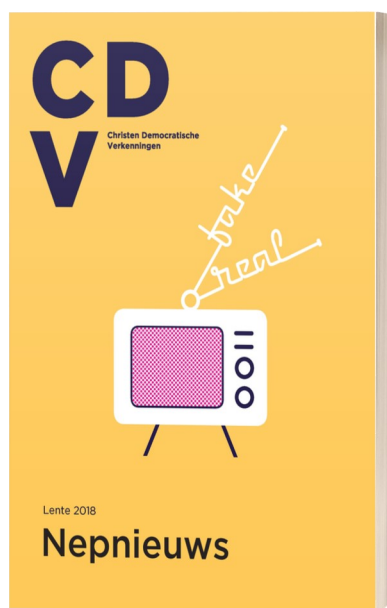

Christen Democratische Verkenningen

Christen Democratische Verkenningen (CDV) is het politiek-wetenschappelijke kwartaalblad van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. Het wil het geheugen vormen van de christen-democratische beweging en de kennis aandragen voor de verdieping van de ideologie van de christendemocratie. CDV verschijnt bij Uitgeverij Boom en heeft momenteel circa 2.500 abonnees. CDV heeft een eigen website: www.tijdschriftcdv.nl

Redactie

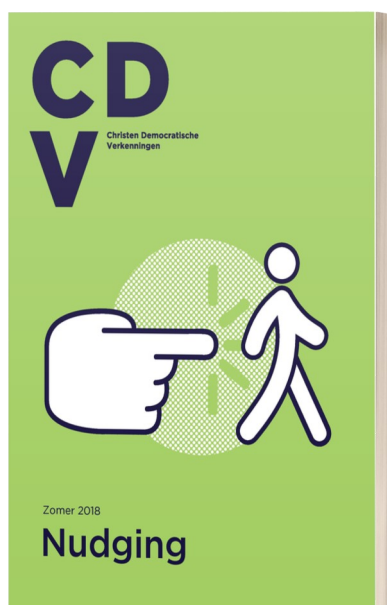
Drs. S.J.H. (Bas) Aghina (namens de BSV) / Mr. G. (Geerten) Boogaard / Dr. Th.B.F.M. (Theo) Brinkel / Drs. P.H.J. (Pieter Jan) Dijkman (adviserend) / Drs. M.J. (Rien) Fraanje / Prof. dr. P.J.J. (Paul) van Geest (voorzitter) / Drs. P.E. Heerma / Drs. M. (Marc) Janssens (hoofdredacteur) / Prof. dr. E. (Eelke) de Jong / Drs. G. (Gerrit) de Jong / Drs. L. (Lútsen) Kooistra / Drs. J. (Jan) Prij (redactiesecretaris) / P.J. (Paul) Schenderling MSc / Dr. P.J.G. (Paul) van Velthoven

Nepnieuws Lente 2018

Kernredactie: Theo Brinkel, Marc Janssens en Lútsen Kooistra

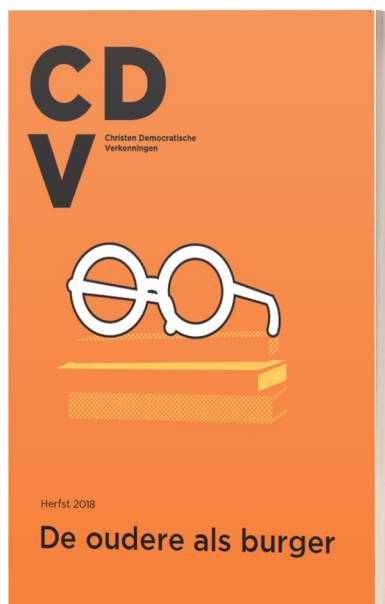
De term ‘nepnieuws’ wordt tegenwoordig te pas en te onpas gebruikt. Mensen worden er onrustig van, zo blijkt uit onderzoek. Hoe weten ze nog wat betrouwbaar is, wanneer tussen al het nieuws ook nepberichten zitten die als levensecht worden gepresenteerd? Bovendien blijkt nepnieuws steeds vaker gebruikt te worden om onwelgevallige opvattingen of berichten af te serveren. Het lentenummer van CDV gaat in op de nepnieuws-lawine die over ons heen is gekomen. Is het een hype, of heerst er echt verlegenheid als het om de waarheid gaat?

Nudging Zomer 2018

Kernredactie: Albert Jan Kruijer en Jan Prij

Wat zijn legitieme motieven voor overheidsingrijpen en wanneer gaat de overheid haar boekje te buiten? Hoe ver mag de overheid gaan als ze burgers een *nudge* wil geven, oftewel ‘een zetje in de goede richting’? Hoe gaat deze sturing in de praktijk in zijn werk, en wat zijn de mogelijkheden en de gevaren ervan? Is er sprake van een nieuw paternalisme? Dat zijn de uitgangsvragen van deze uitgave van CDV. Aan de hand van praktijkverhalen over sturing via nudging proberen we zicht te krijgen op bestuurlijke en politieke dilemma’s die met deze vorm gegeven zijn.

De oudere als burger

Herfst 2018

Kernredactie: Paul van Geest en Marc Janssens

Het dominante beeld in Nederland van de ouderdom is niet erg positief. Op het werk kunnen vijftigplussers zich al aan de kant gezet voelen. Na het pensioen houden we de ouderdom het liefst ver van ons vandaan en willen we genieten van het leven zolang het nog kan. En als de aftakeling eenmaal inzet, beschouwen we de ouderdom als onaangename levensgezel. De herfsteditie van CDV benadert ouderen en de ouderdom vanuit een andere insteek: die van de oudere als burger in de samenleving. Want klopt het beschreven dominante beeld wel met de werkelijkheid?

Klimaatbeleid

Winter 2018

Kernredactie: Henri Bontenbal, Paul Schenderling en Jan Prij

Klimaatverandering is een sociale kwestie in de breedste zin van het woord: een hedendaagse kwestie die ons allemaal aangaat, die onze verhouding tot de natuur fundamenteel en blijvend verandert, en die architectonische implicaties heeft voor de inrichting van de hele samenleving. Het is zaak om een nieuwe klimaatpolitiek te gaan voeren. Deze moet rusten op drie pijlers: perspectief bieden, tegenstellingen pacificeren, en als overheid zelf het goede voorbeeld geven.

Follow-up

Lentenummer

[CDA'er Knapen wil meer Europese bescherming](#) (Nederlands Dagblad, 18 april)

[CDA-senator Knapen: stop met tegenwicht bieden aan een sterke Frans-Duitse as](#) (Trouw, 21 april)

Zomernummer

[Met subtiele techniek laat overheid ons iets doen wat we graag willen](#) (Nederlands Dagblad, 12 juli)

[Pleidooi: dividendtaks voor deel handhaven](#) (Trouw, 13 juli)

[De overheid wil goed gedrag van ons. Laat die overheid dat zelf dan ook doen](#) (Nederlands Dagblad, 24 juli)

[Richtingenstrijd ontbrandt in CDA over dividendbelasting](#) (Financieel Dagblad, 22 augustus)

[Steun in senaat voor afschaffen dividendbelasting wankel](#) (Telegraaf, 23 augustus)

Herfstnummer

[CDA-prominent: Buma laat migrant in de kou staan](#) (Trouw, 8 oktober)

[Kritiek partijprominenten op VVD en CDA](#) (NOS, 9 oktober)

Winternummer

[Breng het klimaatprobleem terug tot de proporties van een glasbak](#) (Nederlands Dagblad, 24 december)

[Hoe een marketingman van de PvdA de Partij van de Zekerheid maakt](#) (Volkskrant, 5 januari 2019)

[Macht op vrijdag: Populisme bedrijven is het midden verliezen](#) (Vrij Nederland, 18 januari 2019)

Partijbestuur

De directeur van het WI is adviserend lid van het Partijbestuur.

Samenwerking met de CDA Bestuurdersvereniging

De Dag van de Christendemocratie is georganiseerd in samenwerking met de CDA Bestuurdersvereniging, die in 2018 ook hun 40-jarig jubileum vierde. Ook zat de directeur van het WI in de jury van het beste lokale verkiezingsprogramma, een verkiezing die door de BSV werd georganiseerd.

Bestuursforum

In Bestuursforum, het tijdschrift van de CDA Bestuurdersvereniging, heeft het Wetenschappelijk Instituut een vaste rubriek: *Gedachtegoed*. In 2018 zijn in deze rubriek de volgende artikelen verschenen.

- [Amsterdam is Ameland niet](#) (Geerten Boogaard, februari 2018)
- [Propaganda](#) (Marc Janssens, april 2018)
- [Kruiwagen-moment](#) (Arjen Siegmann, juni 2018)
- [Hoedt u voor conformisme](#) (Jan Prij, september 2018)
- Wat komt hierna? Schoonmaakklusjes? (Arjen Siegmann, oktober 2018)
- Woorden én daden. Over de politieke stijl van het CDA (Geerten Boogaard, november 2018)
- [De ouderbijdrage](#) (Marc Janssens, december 2018)

Samenwerking met het Steenkampinstituut

Ontwikkelen van cursus voor Steenkampleergang

In 2018 heeft het WI meegedacht over de inhoud en vormgeving van de nieuwe cursus 'Politieke filosofie van de christendemocratie en het CDA-gedachtegoed' (deze cursus is onderdeel van de Steenkampleergang). Deze cursus is een stevige verdieping op de eerder in samenwerking ontwikkelde online cursussen 'CDA-gedachtegoed basis' en 'CDA-gedachtegoed voor politici'.

Doelstellingen van de nieuwe cursus zijn:

- kennis opdoen over en inzicht krijgen in de levensbeschouwelijke en filosofische achtergronden (oude denkers, zoals bijvoorbeeld Augustinus, en hun gedachtegoed) van de christendemocratie;
- verdieping in de achtergronden van het CDA mens- en maatschappijbeeld;
- inzicht krijgen in de verhouding tussen het christelijk geloof versus de politiek, in de optiek van het CDA;
- verdieping in de achtergronden van de vier uitgangspunten van het CDA;
- het leren toepassen van het CDA-gedachtegoed in een opiniestuk;
- het leren toepassen van het CDA-gedachtegoed op een beleidsvraagstuk (visie op de overheid).

Verzorgen van gastcolleges

Enkele medewerkers van het WI hebben gastcolleges verzorgd voor de cursus 'Politieke filosofie en het CDA-gedachtegoed'. Daarnaast heeft de directeur van het WI voor de CDA Zomerschool (het introductieweekend voor nieuwe leden) een presentatie over het CDA-gedachtegoed verzorgd.

Gebruik van WI-publicaties door SI

De volgende WI-uitgaven staan op de literatuurlijst van de nieuwe cursus 'Politieke filosofie van de christendemocratie en het CDA-gedachtegoed':

- Mens, waar ben je? Een verkenning van het christendemocratisch mensbeeld;
- Waardevast. Over de uitgangspunten van het CDA;
- Gemeene gratie. Wat de christendemocratie voor Nederland kan betekenen;
- Op zoek naar de kracht van de samenleving;
- Gezag, vrijheid en burgerschap. De rol van de overheid in onze samenleving;
- Paus Leo XIII en Abraham Kuyper. De encycliciek Rerum novarum en de rede over de sociale kwestie.

Samenwerking met het CDJA

Het WI is in 2018, in samenwerking met het CDJA, gestart met het Jong-WI. Het Jong-WI is een jongerentak van het WI, waarbij gedacht wordt aan verdiepende bijeenkomsten voor jongeren met medewerking van het WI. Het Jong-WI is tijdens de Dag van de Christendemocratie gepresenteerd. Daarnaast is de Dag van de Christendemocratie in samenwerking met het CDJA georganiseerd, die in de ochtend hun najaarscongres hielden.

Samenwerking met lokale afdelingen

Regelmatig geven medewerkers van het WI een lezing of presentatie bij een lokale of provinciale afdeling van het CDA. Centraal staan dan recente rapporten of nummers van Christen Democratische Verkenningen. In de bijlage is per persoon in kaart gebracht aan welke presentaties, debatten en lezingen is meegewerkt

Historisch Comité Christen Democratie

In 2016 heeft een revitalisering plaatsgevonden van het Historisch Comité Christen Democratie (HCCD). Voor de realisatie van de bovenstaande doelstellingen is met ingang van 2017 de inbedding van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA in het HCCD geconcretiseerd. Zo is de directeur van het WI adviseur van het bestuur van het HCCD en is de office manager van het WI de ambtelijk secretaris van het HCCD-bestuur. In 2018 is verder gegaan met het inventariseren van de omvangrijke CDA-partijarchieven en zijn vervolgacties op het gebied van archivering ingezet. Het WI ondersteunt daarin waar mogelijk. Ook is in 2018 aandacht geschonken aan mogelijke publicaties rondom het 40-jarig jubileum van het CDA in 2020. Bij deze publicaties wordt vanuit het HCCD én het WI actief meegedacht en gewerkt.

Wilfried Martens Centre for European Studies

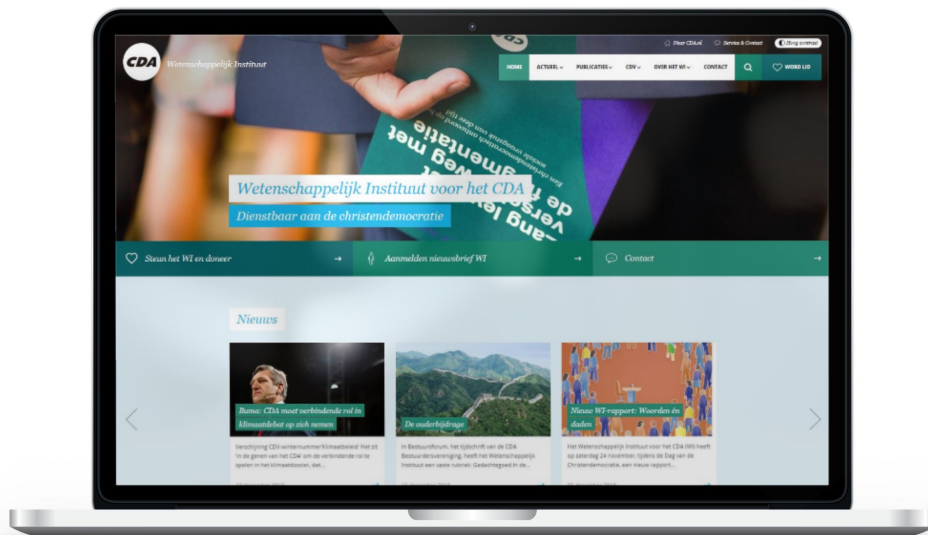
Het Wilfried Martens Centre for European Studies (WMCES) is de denktank van de Europese Volkspartij (EVP) en is gehuisvest in Brussel. Het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA is een lidorganisatie van het WMCES. Pieter Jan Dijkman is aanwezig geweest bij de twee halfjaarlijkse vergaderingen van de General Assembly van het Wilfried Martens Centre.

Namens het WI is Peter Noordhoek lid van de Political Auditors (auditcommissie). Jan Peter Balkenende is lid van de Honorary Board en Jos van Gennip is lid van de Academic Council. Het studiecentrum van het Vlaamse CD&V, Ceder, zit mede namens het WI voor het CDA in de Executive Board en voert mede namens het WI het woord.

Arjen Siegmann was deelnemer aan de jaarlijkse “Think-In” van het Wilfried Martens Centre, een conferentie van voornamelijk directeuren van de christendemocratische denktanks in de verschillende Europese lidstaten, van 17-19 mei in Bled, Slovenië.

No Robots

De studie ‘No Robots’ is tot stand gekomen in samenwerking met het Wilfried Martens Centre for European Studies en de Konrad-Adenauer-Stiftung. Daarnaast staat een vervolgpublishatie gepland voor begin 2019.

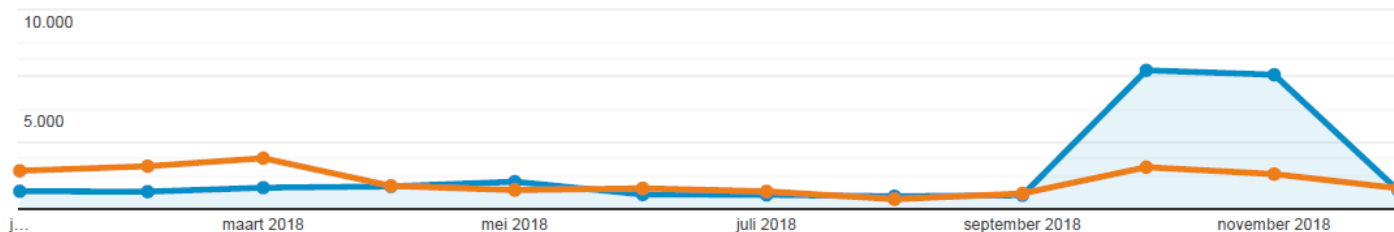

Website

Het WI heeft een eigen website: www.cda.nl/wi Hierop is allerlei informatie te vinden over het WI, de publicaties en symposia en alle rapporten van het WI vanaf 1978 zijn gratis te downloaden. In 2018 had de website ruim 35% meer paginaweergaven (22.700) dan in 2017 (16.800). Een stijging die met name te herleiden is tot de 'Dag van de Christendemocratie': de grafiek hieronder laat een piek aan paginaweergaven zien in de periode van september tot en met november.

Paginaweergaven

1-jan-2018 - 31-dec-2018: ● Paginaweergaven
1-jan-2017 - 31-dec-2017: ● Paginaweergaven

Digitale nieuwsbrief

In 2018 verstuurde het WI tien digitale nieuwsbrieven naar 1.255 abonnees. Doel van de nieuwsbrief is geïnteresseerden op de hoogte te houden van aankomende activiteiten en een overzicht te geven van recente rapporten, CDV's en artikelen.

Social media

Het WI is actief op Facebook en sinds medio 2018 ook op Twitter. Op Facebook heeft het WI 643 'likes'. Facebook wordt met name gebruikt om nieuwe CDV's en evenementen onder de aandacht te brengen. Op Twitter (@WIvoorhetCDA) is nog progressie te boeken, tot nu toe heeft het Twitteraccount 165 'volgers'.

Personeel

Pieter Jan Dijkman

Directeur
(40 uur per week)

Arjen Siegmann

Wetenschappelijk medewerker
(28 uur per week)

Irma Bultman

Officemanager
(32 uur per week)

Geerten Boogaard

Wetenschappelijk
projectmedewerker

Marc Janssens

Hoofdredacteur CDV
(24 uur per week)

Jan Prij

Redactiesecretaris CDV
(20 uur per week)

Stagiairs

Arjen Veerman liep van 7 november 2017 tot 31 oktober 2018 stage bij het WI. Arjen heeft zich beziggehouden met het schrijven van zijn afstudeerscriptie rondom duurzaamheid voor zijn studie Bestuurskunde/Overheidsmanagement aan de Haagse Hogeschool in Den Haag.

Ties Eigenhuis liep van 1 april 2018 tot 31 augustus 2018 stage bij het WI. Ties heeft zich beziggehouden met een studie naar de woningmarkt, meer specifiek naar de huizenmarkt en middeninkomens. Het eindresultaat was een scriptie voor de Master Economics aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Dieke Westerduin liep van 1 september 2018 tot 18 januari 2019 stage bij het WI. Dieke heeft zich beziggehouden met een voorstudie naar een hernieuwde christendemocratische visie op het gebied van medische ethiek, meer specifiek naar het begin van het leven.

Bestuur

Het bestuur van het WI voor het CDA kwam in 2018 vijf keer bij elkaar. Het bestuur boog zich onder meer over het meerjarenplan van het WI, de begroting 2019 en de lopende projecten van het WI.

Het bestuur bestond in 2018 uit de volgende leden:

- Dr. M. (Mohamed) Ajouaou
- Mw. dr B.L.M. (Brigitte) Bauer
- Drs. D.J. (Dirk Jan) van den Berg
- Mr. H.J. (Henk Jan) Bolding (tot januari 2018)
- Mw. drs. ing. E. (Eppy) Boschma (vice-voorzitter)
- Mr. J.M. (Marius) Buiting
- Prof. dr. P.J.J. (Paul) van Geest (agendalid)
- Mw. prof. dr. mr. (Desiree) D.M. van Gorp (tot januari 2018)
- Prof. dr. P.H.J. (Peter) Essers (voorzitter)
- Prof. dr. G. (George) Harinck
- Drs. J.F. (Hans) Huibers (penningmeester)
- Mr. F.T. (Froukje) de Jonge (vanaf november 2018)
- Drs. P.J. (Peter) van Mierlo RA
- Mw. drs. G.R. (Ruth) Peetoom (q.q. partijvoorzitter CDA)
- Drs. P.H.J. (Pieter Jan) Dijkman (secretaris)
- Drs. R. (Richard) van Zwol (vanaf oktober 2018)

Stichtingsraad

De Stichtingsraad bestaat naast het bestuur van het WI en de medewerkers van het WI uit provinciale vertegenwoordigers en vertegenwoordigers van CDA-organisaties. De Stichtingsraad vergaderde in 2018 op 16 april en op 11 oktober. De samenstelling in 2018 van de Stichtingsraad (naast het WI-bestuur en medewerkers) is:

Friesland: H.E. Siegers en ir. T. Wagenaar

Groningen: W. Neutel en A. Rodenboog

Drenthe: drs. T. Breimer, 1 positie vacant

Overijssel: drs. R. Ekhart en drs. H.A.J. van de Vliert

Gelderland: drs. F.J.A.M. van Wijk en J. Baan

Flevoland: W.G. Faber en A.L. Greiner

Utrecht: prof. dr. S. Korver en drs. E. Methorst

Noord-Brabant: P.C.M. Ketelaars en dr. P.J. van der Zaag

Limburg: mw. prof. dr. B.L.M. Bauer en dr. J.M.J.C. Scheres

Zeeland: mw. dr. H. Kool-Blokland en mw. drs. J.M.P.A. Koppejan-Elsen

Zuid-Holland: L. Essoussi, 1 positie vacant

Noord-Holland: M.C. Haverkamp en J.N. Wijmenga

CDA Tweede Kamer: positie vacant

CDA Eerste Kamer: dr. A.H. Flierman

Partijbestuur: mw. drs. H. Westera (tot oktober), J.M. van der Kolk (vanaf oktober)

CDA Europarlement: D. Gotink

Commissie Buitenland: mw. prof. dr. J. Nijman

CDAV: mw. M.M.J. de Jonge

CDA Bestuurdersvereniging: mr. R.J.H. Vlecken

CDJA: R.S. Bakker

Fonds WI

De stichting Fonds WI heeft uitsluitend ten doel het verlenen van financiële steun aan de Stichting Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. Het bestuur van het Fonds WI kwam in 2018 twee keer bij elkaar, in april en in oktober. De samenstelling van het bestuur is als volgt:

- Drs. G. (Gerrit) Goedhart (voorzitter, lid namens het Lohmanfonds)
- W.J. Berg (Willem Jelle) (lid namens het Partijbestuur)
- Mw. G. (Guusje) Dolsma (lid namens het WI-bestuur)
- Drs. J.F. (Hans) Huibers (adviserend lid, penningmeester WI)
- Mr. drs. L. (Bert) Jongsma (penningmeester, lid namens het Kuyperfonds)
- Drs. B. (Bart) van Meijl (adviserend lid, penningmeester CDA)
- Ir. J.A.G. (Joost) Verheijen (lid namens het Schaepmanfonds)
- Drs. P.H.J. (Pieter Jan) Dijkman (adviserend lid, directeur WI)

Pieter Jan Dijkman

Pieter Jan Dijkman is directeur bij het WI en werkt aan een proefschrift over de herbezinning op het concept van christelijke politiek tussen 1920 en 1960 aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Hij is lid van het bestuur van het Historisch Comité Christen Democratie (HCCD).

Artikelen

Pieter Jan Dijkman, 'Het gemeenschapsdenken kan wel een nieuwe impuls gebruiken', in: *Trouw*, 10 juli 2018.

Pieter Jan Dijkman, 'Emancipatie bevorderen door sociale normen te stellen - dat gaat niet, minister', in: *Trouw*, 12 juni 2018.

Evert Jan van Asselt, Theo Brinkel, Petra van der Burg & Pieter Jan Dijkman, 'Kan een partij zonder wetenschappelijk instituut?', in: Evert-Jan van Asselt, Theo Brinkel, Petra van der Burg, Irma Bultman & Pieter Jan Dijkman, *Uit politieke overtuiging. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 1977-2017*, Den Haag: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 2018, p. 7-14.

Pieter Jan Dijkman, 'Niets is zo praktisch als een goede filosofie.' Arie Oostlander en Hans Borstlap over het begin van het WI', *ibidem*, p. 61-68.

Interviews

'Het CDA bezint zich op de Christen-democratie: 'Ieder mens telt. Wat betekent dat?', in: *Trouw*, 23 november 2018.

'CDA'er Pieter Jan Dijkman: Bezorgde mensen willen geen populisme, maar hoop', in: *Nederlands Dagblad*, 24 november 2018.

Hester Tjalma, 'Groot denken, klein kijken. Interview met Pieter Jan Dijkman', in: Evert-Jan van Asselt, Theo Brinkel, Petra van der Burg, Irma Bultman & Pieter Jan Dijkman, *Uit politieke overtuiging. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 1977-2017*, Den Haag: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 2018, p. 146-147.

Lezingen

- Lezing voor het CDJA Groningen en 'Student en stad' over religie en politiek, Groningen (1 februari)
- Inleiding voor de Hanns-Seidel-Stiftung (CSU) over christendemocratie en Europa, Den Haag (16 april)
- Lezing voor masterstudenten van de Radboud Universiteit Nijmegen over religie en politiek, Den Haag (18 april)
- Inleiding CDA-Tweede Kamerfractie over christendemocratische perspectieven op technologische vernieuwing, Den Haag (25 juni)
- Inleiding tijdens de jaarlijkse top van CDU, CD&V en CDA over nieuwe dynamieken in de interregionale samenwerking over landsgrenzen heen, St. Gerlach (30 juni)
- Inleiding voor de CDA-zomerschool over het christendemocratisch gedachtegoed, Den Haag (24 augustus)
- Lezing voor het CDA Den Haag over de grondslagen van het CDA, Den Haag (14 september)
- Lezing voor CDA Friesland over het appèl op een zorgzame samenleving als grondslag voor de politiek (bij de start van de provinciale verkiezingscampagne), Grou (29 september)
- Lezing en debat voor het CDA Noord-Holland, Flevoland en Utrecht over de 'C' van het CDA, Bussum (1 oktober)
- Betoog voor een CDA-netwerk over de uitdagingen voor het CDA, Den Haag (8 oktober)
- Inleiding tijdens de Dag van de Christendemocratie, Amersfoort (24 november)
- Lezing voor het SI over de verhouding tussen het christelijk geloof en de politiek, Utrecht, (29 november)
- Lezing voor het CDJA Leiden over de verhouding tussen het christelijk geloof en de politiek, Leiden (4 december)

Deelname aan bijeenkomsten

- Bilderberg Conferentie, Doorn (2-3 februari)
- SGP-jubileumcongres, Nieuwegein (21 april)
- General Board Wilfried Martens Centre for European Studies, Brussel (25 april)
- Christelijk Sociaal Congres, Doorn (29 augustus)

Arjen Siegmann

Arjen Siegmann is wetenschappelijk medewerker bij het WI en *associate professor* aan de faculteit der economische wetenschappen en bedrijfskunde van de Vrije Universiteit.

Artikelen in *Christen Democratische Verkenningen*

Arjen Siegmann & Herman de Vries, 'Hoe diep gaan de wortels van het CDA?', in: Albert Jan Kruijer & Jan Prij (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Nudging*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, zomer 2018, p. 19-22.

Gerard van der Meijden & Arjen Siegmann, 'Wie betaald de rekening?', in: Henri Bontenbal, Jan Prij & Paul Schenderling (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Klimaatbeleid*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, winter 2018, p. 71-77.

Artikelen / rapporten

Arjen Siegmann, 'Denken naar vermogen. De financiering van denktanks in vergelijkend perspectief', in: Evert-Jan van Asselt, Theo Brinkel, Petra van der Burg, Irma Bultman & Pieter Jan Dijkman, *Uit politieke overtuiging. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 5311-2017*, Den Haag: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 2018, p. 137-145.

Arjen Siegmann, *De baan als basis. Een nieuwe aanpak om langdurige werkloosheid te voorkomen*, Den Haag: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 2018.

Arjen Siegmann, 'Hoopgevend antwoord op langdurige werkloosheid', in: Katholiek Nieuwsblad, 19 oktober 2018.

Lezingen

- Workshop CDA-waarden, BSV Drenthe, Westerbork (29 januari)
- Net@Work: paneldiscussie over de middenklasse, Wilfried Martens Centre, Brussel (26 april)
- Lezing over 'De C van het CDA', CDA Schagen, Schagen (30 juni)
- Roundtable 'No Robots. The position of middle-class households in nine European countries', Konrad-Adenauer-Stiftung, Rome (19 oktober)
- Workshop 'God en Geld, Dag van de Christendemocratie, Amersfoort (24 november)

Deelname aan bijeenkomsten

- International Conference: The Finance-State-Society Triangle in Europe, the past and the next forty years, Amsterdam (23 januari)
- Conferentie 'De waarde van werk in de 21e eeuw', Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies, Den Haag (15 februari)
- Minisymposium 'Arbeidsmobiliteit, Amsterdam (27 februari)
- Think-In, Wilfried Martens Centre for European Studies, Bled/Slovenië (18-19 mei)
- EPP Working Group on Economic and Social Policy, Brussel (11 juli)
- Christelijk Sociaal Congres, Doorn (30 augustus)
- Dreesseminar 'Miljoenennota 2019, Den Haag (4 oktober)
- EPP Congres, Helsinki/Finland (7-8 november)
- Roundtable 'Analyse politieke ontwikkelingen in Duitsland, Hanns-Seidel-Stiftung, Den Haag (15 november)

Irma Bultman

Irma Bultman is officemanager bij het WI en gemeenteraadslid in de gemeente Krimpenerwaard. Ook is Irma ambtelijk secretaris van het Historisch Comité Christen Democratie.

Artikelen

Irma Bultman, 'Zoek de aansluiting met de maatschappij. Interview met Rien Fraanje', in: Evert-Jan van Asselt, Theo Brinkel, Petra van der Burg, Irma Bultman & Pieter Jan Dijkman, *Uit politieke overtuiging. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 1977-2017*, Den Haag: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 2018, p. 134-135.

Geerten Boogaard

Geerten Boogaard is op projectbasis werkzaam als wetenschappelijk medewerker bij het WI. Daarnaast is Geerten universitair docent Staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Leiden. Ook is Geerten lid van de CDV-redactie.

Artikelen in *Christen Democratische Verkenningen*

Geerten Boogaard & Heidi Mare, 'De waarde van *De val van Aantjes* en *Land van Lubbers* als fictie', in: Theo Brinkel, Marc Janssens & Lútsen Kooistra (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Nieuws*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, lente 2018, p. 119-125.

Artikelen/rapporten

Geerten Boogaard, 'Het grondrecht op afwijken', *Binnenlands Bestuur*, 2018,

Geerten Boogaard, 'Weerwerk nodig tegen recentralisatie sociaal domein', *Binnenlands Bestuur*, 2018,

Geerten Boogaard, 'Bruggehoofd tussen wetenschap en politiek. Interview met Raymond Gradus', in: Evert-Jan van Asselt, Theo Brinkel, Petra van der Burg, Irma Bultman & Pieter Jan Dijkman, *Uit politieke overtuiging. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 1977-2017*, Den Haag: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 2018, p. 112-113.

Geerten Boogaard, *Woorden én daden. De politieke stijl van CDA-wethouders in het sociaal domein*, Den Haag: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 2018.

Lezingen/workshops

- Workshop 'Wat is een christendemocratische bestuursstijl?', Dag van de Christendemocratie, Amersfoort (24 november)

Marc Janssens

Marc Janssens is hoofdredacteur van *Christen Democratische Verkenningen* en docent nieuwtestamenteisch Grieks en oudchristelijk Latijn aan de Theologische Universiteit Kampen. Daarnaast doet hij als promo-vendus onderzoek naar het leven van verzetsleider, ARP'er en Trouw-redacteur Roelof Jan Dam.

Artikelen in *Christen Democratische Verkenningen*

Marc Janssens, 'Intro', in: Theo Brinkel, Marc Janssens & Lútsen Kooistra (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Nepnieuws*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, lente 2018, p. 7-9.

Marc Janssens & Jan Prij, 'Europa als waarborg tegen de kille kant van globalisering. Interview met Ben Knapen', *ibidem*, p. 16-21.

Theo Brinkel, Marc Janssens & Lútsen Kooistra, 'Politieke waarheid kent diepere dimensie (redactioneel)', *ibidem*, p. 46-49.

Marc Janssens & Jan Prij, 'Interview met Peter Burger & Alexander Pleijter. Nepnieuws: graag een beetje bezonnenheid!', *ibidem*, p. 50-56.

Marc Janssens, 'Laat gemeenteraadsleden ook gescreend worden. Interview met Willemijn van Hees', *ibidem*, p. 88-91.

Marc Janssens, 'Intro', in: Albert Jan Kruijer & Jan Prij (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Nudging*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, zomer 2018, p. 7-8.

Marc Janssens, 'Omgevingswet geeft burgers en bedrijven verantwoordelijkheid. Interview met Mirjam Maasdam', *ibidem*, p. 14-18.

Marc Janssens, 'Intro', in: Paul van Geest & Marc Janssens (red.), *Christen Democratische Verkenningen. De oudere als burger*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, herfst 2018, p. 7-9.

Paul van Geest & Marc Janssens, 'Ouderen in de samenleving: beeld en werkelijkheid (redactioneel)', *ibidem*, p. 40-45.

Marc Janssens, 'Ouderen als spil van de samenleving. Interview met Hugo de Jonge', *ibidem*, p. 46-51.

Marc Janssens, 'De omgang met traagheid en het niet meer kunnen. Interview met Paul van Tongeren', *ibidem*, p. 76-82.

Marc Janssens, 'Intro', in: Henri Bontenbal, Jan Prij & Paul Schenderling (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Klimaatbeleid*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, winter 2018, p. 7-9.

Marc Janssens, 'Meer zielen in één borst. Interview met Theo Bovens', *ibidem*, p. 16-21.

Artikelen

Marc Janssens, 'Wees concreet en graaf diep! Interview met Ab Klink', in: Evert-Jan van Asselt, Theo Brinkel, Petra van der Burg, Irma Bultman & Pieter Jan Dijkman, *Uit politieke overtuiging. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 1977-2017*, Den Haag: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 2018, p. 96-97.

Marc Janssens & Jan Prij, 'Een agendazettend tijdschrift', *ibidem*, p. 107-111.

Lezingen/workshops

Lezing over 'De oudere als burger' voor het CDA Culemborg, Culemborg (21 november)

Jan Prij

Jan Prij is redactiesecretaris van *Christen Democratische Verkenningen*, is lekenpreker en eigenaar van een tekstbureau.

Artikelen in *Christen Democratische Verkenningen*

Marc Janssens & Jan Prij, 'Europa als waarborg tegen de kille kant van globalisering. Interview met Ben Knapen.', in: Theo Brinkel, Marc Janssens & Lútsen Kooistra (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Nepnieuws*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, lente 2018, p. 16-21.

Marc Janssens & Jan Prij, 'Interview met Peter Burger & Alexander Pleijter. Nepnieuws: graag een beetje bezonnenheid!', *ibidem*, p. 50-56.

Albert Jan Kruijer & Jan Prij, 'Soft paternalisme (redactioneel)', in: Albert Jan Kruijer & Jan Prij (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Nudging*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, zomer 2018, p. 38-43.

Jan Prij, 'Met zelfregie overvraagt overheid burgers. Interview met Semiha Denктаş & Emile Goijvaerts', *ibidem*, p. 44-50.

Jan Prij, 'Samen werken aan geluk. Interview met Jan Steven van Dijk', *ibidem*, p. 80-83.

Jan Prij, 'In waarde verbonden. Interview met Herman Kaiser', in: Paul van Geest & Marc Janssens (red.), *Christen Democratische Verkenningen. De oudere als burger*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, herfst 2018, p. 16-21.

Jan Prij, 'Hoe oudere burgers het heft in eigen hand nemen. Interview met Peter Prak', *ibidem*, p. 96-100.

Henri Bontenbal, Jan Prij & Paul Schenderling, 'Klimaatverandering als sociale kwestie (redactioneel)', in: Henri Bontenbal, Jan Prij & Paul Schenderling (red.), *Christen Democratische Verkenningen. Klimaatbeleid*, Amsterdam: Uitgeverij Boom, winter 2018, p. 40-45.

Henri Bontenbal & Jan Prij, 'En dan nu de broederschap! Interview met Kim Putters & Christine Carabain', *ibidem*, p. 46-53.

Jan Prij, 'Weg van de doemscenario's. Interview met Gerda Verburg', *ibidem*, p. 60-63.

Jan Prij, 'Het klimaatvraagstuk moet zaak van heel de bevolking worden. Interview met Jan Jacob van Dijk', *ibidem*, p. 92-95.

Jan Prij, 'Energietransitie doe je samen. Interview met Maria van der Hoeven', *ibidem*, p. 108-110.

Artikelen

Jan Prij, 'Interview Jos van Gennip: Wie met de tijdgeest huwt zal snel weduwnaar zijn', in: Evert-Jan van Asselt, Theo Brinkel, Petra van der Burg, Irma Bultman & Pieter Jan Dijkman, *Uit politieke overtuiging. Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 1977-2017*, Den Haag: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, 2018, p. 78-79.

Marc Janssens & Jan Prij, 'Een agendazettend tijdschrift', *ibidem*, p. 107-111.

Jan Prij, 'Cultuurbeleid vanuit christendemocratisch perspectief: een beschavingsopdracht, in: OpiniePlatform Cultureel Kapitaal LKCA, 18 maart 2018.

Lezingen/workshops

- 'Secularisering als zegen; over de erfenis van de jaren zestig', zomerschool CDJA, Den Haag (27 juli)
- 'Over de zin en onzin van nudging', Dag van het gedrag, Den Haag (18 oktober)
- Workshop 'God en Geld', Dag van de Christendemocratie, Amersfoort (24 november)
- Meditatief moment, CDA congres, Den Bosch (3 juni)

Buitenom 18
2512 XA Den Haag
070 3424874

wi@cda.nl
www.cda.nl/wi